Ч. 103 Четвер 9 (21) мая 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Недуга і смерть бл. п. Найдост. Архікн. Кароля Людвика.

Про початок недуги бл. п. Найдост. Арх. Карола Людвика подає Vaterland, а за ним і другі віденьскі ґазети слідуючі вісти:

Покійний Архікнязь перебуваючи через шість недїль в Єгиптї був зовсїм здоров і без всякої утоми оглядав в краю многі памятники єгипетскої старини і штуки та перебув неодну трудність, з якою сполучена подорож по Єгиптї. Зовсїм здоровий відплив відтак з Єї Висок. Найдост. Архікнягинею і обома доньками з Порт Саїду до Гаіфи, та перебув без всякої утоми дорогу до Дамаску і Бальбека. Так само в добрім здоровлю вибрав ся був з Яфи до Єрусалима. Ще в Єрусалимі чув ся зовсїм здоровим і постановив поїхати над Мертве море. Аж тепер настала зміна. До Мертвого моря треба було їхати верхом три днї. В Сьвятій земли, хоч в день велика спека, ночи бувають дуже холодні. Архікнязеви приходило ся ночувати під наметом; їзда верхом була томляча, Архікнязь пив одного дня содову воду і від того дня почалась єго недуга, показав ся катар кишковий а з ним брак апетиту і дисентерия. Поворот прискорено длятого і Архикнязь пустив ся в дорогу домів через Ципер і Смирну, де перебув через великодні сьвята, а відтак через Атини, Корфу і Полю до Віденя.

Вернувши до Віденя уділяв ще Архікнязь в перших днях авдиенций, аж остаточно горячка змусила єго бути трохи обережнїйшим. Покійник хотїв взяти участь в торжестві відкритя угорскої вистави і лагодив ся їхати на коронацийне торжество до Москви. Все вже було прилагоджене до дороги, але лїкарі побоюючись о єго здоровлє спротивились тому. Від початку мая проявляла ся у недужого горячка чим раз частїйше і остаточно виступив острий катар кишковий, котрий остаточно став ся причиною смерти. Кажуть, що покійник вже в Смирні був сильно занедужав а опісля в Атинах мусїв через шість днїв не виходити з комнати. Пізнїйше було єму трохи полекшало, але в послїдних часах, коли вже вернув був до Віденя, дістовав за кождий раз, коли з'їв щось твердого, сильної чикавки, котра єго дуже мучила і остаточно не міг вже нїчого иншого їсти як хиба лиш плинні страви. В послїдних хвилях опускала єго часто притомність і покійник западав в сон.

Тїло покійника, котрого черти лиця не змінили ся, спочиває тепер в палатї на смертельній постели, котру Найдост. Архікняг. Мария Тереса обсипала білими і червоними звоздиками. Нинї має бути тїло забальзамоване а завтра, в четвер, вечером буде перенесене до двірскої каплиці і зложене там на катафальку. В пятницю відбуде ся похорон і тїло буде зложене в цїсарских гробницях у ОО. Капуцинів.

Покійний Архікнязь був почетним членом віденьскої академії наук, протектором австрийского музея торговельного, протектором Товариства „Червоного Хреста“ і протектором академій наукових в Празї і Кракові. В армії займав покійник становище ґенерала кавалєрії, був властителем 7 полку уланів, шефом росийского полку гузарів ч. 24 і шефом пруского полку уланів ч. 8.

Що пишуть про Буковину.

Під повисшим заголовком читаємо в черновецкій „Буковинї“:

„Ґерманїзация поступає у нас чим раз скорійше. З конституциї користають лиш ті, що суть при власти, т. є. Нїмцї та жиди. Они в староствах, они в судах і в урядї податковім, они на почтї і при стаднинї військових коний, они управляють релїгійним фондом, они й в промислї і в торговли, они у всїх школах і по секретариятах громадских, — словом: они рядять Буковиною, длятого і язик нїмецкий займає у нас так верховладне становище, що без него нїгде рушитись не можна. Нїмецкого язика вчать примусово хлопа в народних школах, язик же рускій не знає ся Нїмцями та жидами, що при якій-такій власти, а єсли Русин упимне ся о свою бесїду в ц. к. урядї, то набере ся не тілько глуму і шикани, але часто і ганьби“.

Оттак написав якийсь Буковинець нїби з Чернївців до „Дїла“ (гл. число 99). Нїгде правди дїти, ґерманїзация в нас таки єсть, не така вправдї страшна, як єї змалював дописуватель „Дїла“, але єсть. І як би урядовою мовою для цїлої Буковини на місце нїмецкої могла стати руска мова, так як єсть польска в Галичинї, то ми перші з цїлої сили повстали би против пануючого нїмецкого язика в русковолоскім краю. Ба! але надії на се тепер нема; Волохи так само хотїли би, щоби їх мова була урядова для цїлого краю, а на се ми не згодились би.

7)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

VII.

Звідки і куди їде Яков Паґанель.

Секретар товариства ґеоґрафічного був дуже приємним чоловіком і що мав сказати, виповів дуже гарно. Льорд Ґленарван знав впрочім, з ким мав до дїла, бо чув і читав богато о назвищи і заслугах Якова Паґанеля. Єго ґеоґрафічні працї, єго справозданя о найновійших відкритях друковані в записках товариства, єго наукові зносини майже з цїлим сьвітом — робили єго одним з найзнаменитших француских учених. Длятого то Ґленарван подав з готовостию руку свому цїлком несподїваному гостеви.

— А тепер коли ми оба пізнали ся — докинув льорд — позвольте менї, пане Паґанель, завдати вам одно питанє.

— Двайцять питань, мильорде — відповів Яков Паґанель — розмова з вами то для мене найбільша приятність.

— То ви передвчера вечером прибули на поклад того корабля?

— Так, мильорде, передвчера вечером о осьмій годинї. Просто з поїзду каледоньскої зелїзницї скочив я в човно, а човном приїхав до *Скотий*, де ще з Парижа замовив я собі каюту, число шість. Ніч була темна. На покладї не бачив я нїкого, а що дорога дуже мене змучила — бо я їхав трийцять шість годин — і я знав, що найлїпшим средством охоронити ся перед морскою хоробою було зараз положити ся і не вставати через кілька перших днїв подорожи — то я положив ся і спав як найточнїйше трийцять шість годин без перерви.

Слухателї Якова Паґанеля знали вже тепер, що мають гадати о єго присутности на покладї; француский подорожник війшов через похибку на *Дункана* власне в той час, коли цїла залога була в катедрі на богослуженю. Всьо пояснило ся. Лише що скаже учений ґеоґраф, скоро дізнає ся о назвищи і призначеню корабля, на котрім їде?

— Отже пане Паґанель — сказав тодї льорд Ґленарван — то ви хочете з Калькути пустити ся просто на наукову прогульку?

— Так мильорде! Бачити і оглянути Індию, то бажанє цїлого мого житя, то найкраснїйша і наймилїйша мрія, котра вкінци тепер вже здійстнить ся в вітчинї слонів і Тавґусів.

— А чи не було би вам всьо одно, пане Паґанель, поїхати до якого иншого краю і звидїти єго?

— О, цїлком нї, мильорде! Цїлком не всьо одно і то навіть дуже засумувало би мене, бо маю поручені листи до льорда Сомерсет, ґубернатора Індиї і одно порученє від ґеоґрафічного Товариства, котре рад би я конче виповнити.

— А, маєте порученє?

— Так, именно поручено менї зробити дуже цікаву і пожиточну прогульку, котрої проґраму уложив мій учений приятель і товариш п. Вівіян де Сен-Мартен. Тут іде о то, щоби піти в слїди братів Шляґінтвайт, полковника Веба, Годсона, Ванґа, місионарів Гек і Ґабе, Монкрофта, Юлїя Ромі — і тілько инших славних подорожників. Хочу пробовати, чи не удасть ся менї то, що в роцї 1846 не повело ся місионареви Крік — одним словом, хочу точно пізнати біг ріки Яро-Джанґбо-Чу, що пливе через Тибет на просторі тисяч пятьсот кільометрів і обминає від півночи стопи Гімалаїв — а з того вивести, чи та ріка не лучить ся з Брамапутрою в північно-західній части Ассанї. Щасливого подорожника, мильорде, котрому удасть ся розвязати одну з найцїкавійших ґеоґрафічних задач, дотикаючих Індиї, жде золотий медаль.

Паґанель виглядав величаво, коли так говорив з одушевленем. Він летїв на крилах буйної фантазиї. Здержати єго було так само неподібно, як Рен при водопадї під Шафгавзем.

— Пане Якове Паґанель — сказав льорд Ґленарван по короткім мовчаню — певне що гадаєте о гарній подорожи і наука завдячувала би вам з неї богато відомостий доси цїлком незнаних; але не хочу вас довше тримати в блудї і скажу вам, що бодай як на тепер мусите виречи ся приємности бачити Індию.

— Виречи ся, а то чому?

— Бо пливете в цїлком противну сторону.

— Що, що?... Капітане Бертен...

Справа мов на Буковині не нова; о ній говорило ся богато в буковиньскім соймі і ми о нїй писали також недавно в 29 і 30 числї „Буковини" с. р. Там і вичислені всї трудности для переведеня повної рівноправности язикової в краю, там і зазначено на підставі статистичних даних факт, що знане одної з краєвих мов, чи рускої, чи волоскої, єсть у буковиньских урядників майже правилом. „Глум і ганьба" за руску бесїду по урядах, про які згадує дописуватель, належать — кажемо се з цїлою певностию — хиба до поодиноких рідких випадків, які і в найлучшій адмінїстрациї трафляють ся. Буковиньске правительство остатними часами зобовязало своїх урядників, що мусять знати кромі нїмецкої одну з краєвих мов, і урядники справдї учать ся (по руски учить інспектор Ом. Попович) — а сї змаганя правительства на кождий випадок заслугують на признанє. Що-до инших урядів нам не лучало ся чути, щоби Русин в них за руску мову почув ганьбу і глум. Знаємо, правда, одного такого урядника в Кіцмани, але то Поляк, а не Нїмець.... Нїмцї не знїмчили нам і Волохам анї одного села, хоч уже звиш сто лїт урядують на Буковинї по нїмецки. Взагалї легко накинути ся на ґерманїзацию і не без рациї можна вичислити єї шкоди чи то для нас чи для Волохів, але усунути єї і натомісць поставити щось таке, з чого би і Русини і Волохи були рівно вдоволені, незвичайно трудно, а як на тепер, то й неможливо.

Але ґерманїзация єсть і хто їй найбільше піддає ся, добровільно, у себе в родинї і в товаристві, не силуваний нїким, то — Русини.... Жаль сказати, але то факт! Волохи і Поляки жиють же серед тої самої нїмецкої атмосфери на Буковинї, що й ми; а чому-ж до нинїшного дня Волохи мають численну інтелїґенцию волоску, а Поляки — польску мимо нїмецких урядів, шкіл і т. п.?... Бо се частини народів уже сьвідомих, патриотичних, котрі не асимілюють ся зараз, так як ми в Росиї з Москалями, а в Австриї з Нїмцями, Поляками та Мадярами! Безхарактерність народну чи недозрілість руску, про яку ми недавно писали, видко найбільше в тім перениманю чужої мови і щоденнім єї уживаню, як би своєї рідної. З роду Русини, в котрих дома не почуєш рускої мови, котрі й самі говорять та пишуть мало коли по руски (тай то зле), котрих можна сьміло уважати Нїмцями або Волохами, лише тодї признають ся до нас, коли титулом свого руского походженя можуть мати претенсиї на якісь рускі посади. Се факт такий частий, а такий сумний, що годї єго не брати на карб безхарактерности народної і не пятнувати прилюдно.

Так єсть! Ґерманїзация тут нї при чім, коли освічений Русин сам добровільно стає Нїмцем і всю родину ґерманїзує, до всїх урядів пише по нїмецки, як се водить ся на Буковинї. Перше самі у себе дома усуньмо нїмеччину, а відтак думаймо, як би єї усунути з урядів, шкіл і т. п.

На доказ, як у нас ширить ся ґерманїзация, подає дописуватель „Дїла" чутку, що директором рускої ґімназиї в Чернівцях мають іменувати Нїмця п. Фавстмана. Тут є велике непорозуміне, бо поправдї не для одної (першої) кляси рускої ґімназиї мають іменувати директора, лише для цїлої низшої нїмецкої ґімназиї, яка отворить ся в Чернівцях в осени разом з рускою паралелькою. Значить, коли би п. Фавстман став директором (а він чоловік справедливий, педаґоґ знаменитий і руску мову знає добре), то він був би директором спільним і для чотирох кляс нїмецких і одної рускої. Коли рускі паралельки розвинуть ся в повну ґімназию, тодї певно дістануть свого директора Русина, а можливо, що й скорше дістануть свого педаґоґічного управителя. П. Фавстман нам нї брат нї сват, але коли має найлучшу кваліфікацию на директора, то ми й овшім! радї, що такий чоловік буде вести до часу руску ґімназию.

З галицких руских ґазет Русини не могли би набрати найменшого вірного понятя про буковиньскі відносини; они так мало познакомлюють їх з житєм чверть мілїона своїх земляків в другім краю, як би ті справдї не числили ся до Русинів. А коли й помістять часом яку допись з Буковини, то все з неї видко або нарочне перекручуванє фактів і фальшиве освітлене їх, або — злобу, що походить із власного інтересу....

Перегляд полїтичний.

На вчерашнім засїданю Палати послів присьвятив президент Палати бар. Хлюмецкий теплу згадку помершому Архікнязеви і піднїс єго великі заслуги. Палата уповажнила президию зложити сочувство Є. Вел. Цїсареви і родинї помершого, а відтак на знак жалоби засїданє закрити. — Слїдуюче засїданє Палати панів відбуде ся дня 22 с. м. Зачувати, що правительство годить ся на опуст податків в сумі півтретя мілїона.

Вчера відбуло ся заприсяжене нового бурмістра міста Відня, Штробаха. Намістник Кільмансеґ висказав надію, що нова репрезентация буде строго держати ся законних постанов і руководити ся справедливостию без взгляду на партиї і віроісповіданя.

З Петербурга доносять, що з нагоди коронациї царя має бути зменшена кара всїм тим, котрих вислано на поселенє в Сибір або на Сахалін. Декотрим вільно буде вернути назад до европейскої Росиї лиш не до Петербурга або Москви. Особи, що з полїтичних взглядів мусїли втїкати з Росиї, будуть могли назад вернути, скоро зложать присягу вірности.

З Тебріса доносять, що новий шах вибрав ся вже в супроводї консулїв російского і анґлїйского в дорогу до Теґерана. З причини великої трудности запровіянтованя людий в дорозї, дружина шаха числить всего лиш 1000 людий. В краю панує всюди спокій.

Новинки.

Львів дня 20 мая 1896.

— **Вість о смерти Є. Ц. і К. Високости Архікнязя Кароля Людвика,** викликала в нашім містї глубоке співчутє для навіщеного тяжким ударом Найв. Дому і щирий жаль, тим більше, що імя Найдостойнїйшого Архикнязя від вчасної молодости записало ся живо в памяти мешканців нашої столицї. На палатї ц. к. Намістництва, як також на палатї соймовій і на ратушевій вежи повівають жалобні хоругви. Президент міста скликав на четвер цїлу раду міску, щоби нарадити, ся в який спосіб має місто Львів висказати свій жаль з нагоди смерти Архикнязя.

— **Стипендиї.** ц. к. Намістництво надало опорожнені дві стипендиї з фундациї громади міста Николаєва в річних квотах по 70 зр. почавши від шкільного року 1896/7 Василеви Хомчакови, ученикови IV-ої кляси народної школи в Николаєві і Стефанови Івасикови ученикови VIII-ої кл. академічної ґімназиї у Львові.

— **Загальні збори** наукового товариства ім. Шевченка відбудуть ся у Львові дня 4 червня с. р. о годинї 3-ій з полудня в комнатах Рускої Бесїди.

— Я не капітан Бертон — відповів Джон Менґлїс.

— Але-ж *Скотия!*

— Той корабель не *Скотия!*

Тяжко описати зачудоване Паґанеля. Глядїв по черзї то на льорда Ґленарван заєдно поважного то на леді Єлену і Марию Ґрант, на лицях котрих відбивав ся жаль і співчутє — то на усьміхненого Джон Менґлїса, то на неподвижного майора. Відтак потряс головою, зсунув з чола на ніс окуляри і крикнув:

— А то що за жарти?

Але власне в тій хвили упав єго взір на корабельне колесо, на котрім виднїв ся напис: ДУНКАН ҐЛЕЗҐО.

— *Дункан, Дункан!* — крикнув наполоханий.

Відтак пустившись бігцем по сходах, кинув ся до своєї каюти.

Ледве зник бідний учений, не міг нїхто на покладї крім одного майора здержати ся від голосного сьміху. Помилити ся коли іде о поїзд зелїзничний, то не така велика річ; взяти поїзд единбурский за поїз ідучий до Думбартон, не велике нещастє і може лучити ся, але помилити ся що-до корабля і всїсти на корабель, що відпливає до Чілї, коли має ся намір їхати до Индиї — на то вже треба дивного розсїяня.

— Вкінци мене цїлком не дивує, що то стало ся Паґанелеви — сказав льорд Ґленарван — він знаний і славний з такого розсїяня. Пригадую собі, що раз видав прегарну і величаву карту Америки, на котрій умістив Япан. Помимо того всього, єсть він один з найлїпших і найзнаменитших ґеоґрафів у Франциї.

— Але що ми зробимо з тим бідняґою?— спитала леді Єлена. — Атже не можемо завезти єго до Патаґонїї.

— Чому нї? — запитав поважно Мек-Небс — ми не можемо відповідати за єго розсїянє. Припустїм, що він в зелїзничім поїздї— чи зміг би єго здержати?

— Певне що нї — відповіла леді Єлена — але злїз би на найблизшій стациї.

То само — сказав льорд Ґленарван — може зробити на першім нашім перестанку, як лише схоче.

В тій хвили засоромлений і помішаний Паґанель вертав на поклад, впевнивши ся, що всї єго річи і пакунки находять ся ненарушені на корабли. Повтаряв заєдно зловіщу для себе назву: *Дункан, Дункан!* В тій хвили не міг в цїлім своїм словари найти иншого слова. Ходив як не свій, оглядав мовчки машти, глядїв без думки на видокруг і вкінци обертаючи ся до льорда Ґленарвана спитав:

— А той *Дункан* пливе?...

— До Америки, пане Паґанель.

— Именно до якого місця?

— До міста Консепсіон.

— До Чілї, до Чілї! — крикнув нещастний ґеоґраф. — А моє порученє до Индиї! Що-ж скаже на те пан Катрфаж, презес центральної комісиї; а пан Авезак, а пан Картамбер а Вівіян де Сан-Мартен! Як-же я покажу ся на засїданях Товариства!...

— Успокійте ся, пане Паґанель — сказав льорд Ґленарван — не побивайте ся, всьо дасть ся направити; крім опізненя не зазнаєте нїякої шкоди анї прикрости. Яру-Джанґбо-Чу пожде на вас в горах Тибета. Задержимо ся на короткий час на Мадері, а там найдете корабель, котрий вас відвезе до Европи.

— Дякую вам, мильорде; очевидно мушу на то пристати, коли инакше не може бути. Але признаєте, що то незвичайна пригода і що щось подібного могло лучити ся хиба менї самому. Я цїкавий, що тепер стане ся з каютою ч. 6, котру задержано для мене на *Скотиї.*

— Ах, пане Паґанель, що-до корабля *Скотия*, то о тім навіть не думайте.

— Але-ж — сказав Паґанель, оглядаючи на ново корабель — як бачу то *Дункан* єсть яхтом до прогульок.

— Так, пане — відозвав ся Джон Менґлїс — і належить до Єго Милости льорда Ґленарвана.

— Котрий просить вас, пане Паґанель, приймити єго гостинність і користати з неї як довго хочете — сказав льорд Ґленарван.

— Дякую вам, мильорде, дякую — відповів Паґанель — я вдячний за вашу чемність і ласку; але на сей раз позвольте, нехай мене витолкує конечність.... важне порученє.... Навіть коли позволите, мильорде, то я осьмілився би зробити одну увагу: Индия то пречудний край! Подорожні, що там приїздять, находять тисячі чудес і несподїванок. Ті панї певне також єго доси не знають.... Велїть, мильорде, керманичеви, щоби завернув в противну сторону, а *Дункан* замісць до Чілї поплине до Калькути; єму-ж то цїлком всьо одно. Хто робить подорож лише для самої приємности, то і там....

Всї стали трясти головами, на знак, що не годять ся. Змішаний Паґанель нагле затяв ся і вже не докінчив свого предложеня.

— **Доповняючі вибори** до ради міста Львова на місце двох померших радних відбувають ся нині. Кандидатів есть кілька, бо різні комітети виборчі поставили по двох своїх кандидатів. — При тій нагоді простуємо, що до тіснійшого вибору прийде не др. Савчак — як ми то вчера хибно подали — лише п. Кордис, кравець, котрий одержав більше голосів як др. Савчак.

— **Руске товариство жіноче** в Городенці устроює в память Тараса Шевченка при спів'участи коломийского „Бояна“ і хору селяньского з Балинець в неділю 31 мая в сали ради повітової в Городенці вечерниці, на котрі виділ товариства жіночого всю місцеву і дооколичну інтелігенцию, міщан і селян почитаючих память незабутного Кобзаря запрошує. Святковане розпічне ся о 4-ій годині з полудня відчитом про житє і значінє Т. Шевченка на Руси, хор балинецкий відспіває „Завіщане“ Шевченка Вербицкого, а члени читальні балинецкої відограють аматорске представлене „Знімчений Юрко“ відтак декламациї і хори. О годині $7^1/_2$ розпічне ся друга часть програми з хорами коломийского „Бояна“, балинецкого хору, грою на фортепяні і скрипці, декламациями, а на закінчене живий образ. — По білети на вечерниці можна зголошуватись вже тепер до „Народної Торговлі“ в Городенці. Ціна вступу: крісло 1 зр., для селян, учеників і ґарнізону 20 кр. Білети фамілійні до трех осіб 2 зр. Дохід призначений для цілий товариства жіночого в Городенці.

— **З Станіславова** пишуть нам: Тутешна філія тов. „Просьвіти“, хотячи дати можність своїм членам пізнати годівлю худоби раси Берн-Сіменталь, устроює поїздку до села Камінної. День виїзду зелізницею з двірця в Станіславові до стациї Тисьменичани второк по зелених сьвятах дня 26 мая о годині 10-ій рано, поворот того самого дня на 7-у годину вечером до Станіславова. Зелізниця буде коштувати в обі сторони 52 кр. Виділ філії надіє ся, що члени охотно і численно возьмуть участь в сій поїздці до місцевости, що славить ся годівлею доброї худоби. — Станіславів дня 18 мая 1896. За виділ філії „Просьвіти“. *Др. Мих. Коцюба. Проф. Сафат Петрик.*

— **Каса для рільничих спілок в Австриї.** Міністерияльний віцесекретар др. Ертль мав онегди на зборах делегатів німецкої секциї культурної ради краєвої в Чехах відчит і сказав, що міністер рільництва гр. Ледебур з тих 10 міліонів зр., котрі дістане з інвестицийного фонду рільничого, оберне значну частину на заснованє каси для рільничих спілок. Таке саме зробило недавно тому й пруске правительство.

— **Огні.** Коло місточка Болшовець в селї Кунашеві, вибух дня 15 с. м. о 4-ій годині рано на двірскім обшарі грізний пожар, що лютив ся до 2-ої години з полудня. В наслідок сильного вітру грозила небезпечність цілому селу, однако завдяки енергічній помочи огневої сторожі з Болшовець удало ся уратувати село від нещастя. Двір з всїми господарскими будинками і припасами згорів до тла. Причина пожару ще не вияснена.

— **Наслідки піяньства.** З Брязи на Буковині доносять: Сими днями прийшла до дому пяна Аниця Максимова-Валаха. По пяному засьвітила сьвічку, прилїпила єї до стїни і положилась спати. Заснула так твердо, що не знала, що довкола неї діє ся. Між тим сьвічка з стїни упала до колиски 6-тиждневої дитини. Стало тлїти, бідна дитина голосно плакала, але плач не розбудив пяної матери. Дитина попекла собі лице, ногу і руки. Лише в наслідок того, що з болю кидала ся нещастна дитина в колисці, погас огонь, але дитина померла.

— **Сьвітло в палатах анґлійскої королевої.** Королева Анґлії, Віктория, придержує ся чудної установи що-до сьвітла в своїх палатах і мешканях. Іменно не вільно там сьвітити нї ґазом, нї нафтою, нї електричностию лише виключно старою ріпаковою оливою. Ту оливу спроваджують вже 50 лїт на двір королевої від одної і тої самої фабрики в Щетинї в Німеччинї. На подвірях, в парку і в инших місцях на дворі може собі горіти що хоче, але в середині, у всїх комнатах королївских не сьміє появити ся инше сьвітло як лиш ріпаковий олїй.

— **Хиба найстарший студент** на сьвіті помер сими днями в Ґрайфсвальд в Німеччинї в віці близько 70 лїт. Той студент був від молодости аж до смерти заєдно записаний на теольоґічнім виділї, але не робив нїколи нїякого іспиту. Причиною того дивного явища була обставина, що якийсь єго далекий свояк а великий богач записав єму свій маєток під услівєм, що він буде побирати лише проценти від того маєтку так довго, доки буде ходити на университет і не одержить ніякої посади; по тім мав маєток перейти на різні добродійні цїли. Студент був досить хитрий і „учив“ ся аж до смерти.

— **Нещасливий випадок.** З Монахова в Баварії доносять, що артист-маляр Боллер, котрий працював над величезним образом Татр, впав з руштованя з висоти другого поверха і тяжко покалїчив ся. Лїкарі обавляють ся о єго житє. Боллер малював також знану панораму Рацлавиці, що була на виставі львівскій 1894 року.

— **Найбільшим містом** по Льондонї вже не есть Париж, тільки Новий Йорк. Американці позавидували Европейцям, що у себе мають два найбільші міста у сьвіті, отже долучили передмістя до Нового Йорку і тепер се місто числить 3,195.000 мешканців, отже по Льондонї есть другим в ряду. Тепер Американці оглядають ся довкола, як би до так побільшеного міста прилучити, ще які два міліони і показати сьвітови, що стара Европа в жадній справі не може видержати конкуренциї зі Сполученими Державами.

— **Телефон на Сахарі.** Інжинер Байоль з міста Біскри в Альжирі поставив телефон поміж Біскрою а оазою Туґурд на пустинї Сагарі, відданою о 250 кільометрів. На тім мабуть не скінчить ся, бо лінію телефонічну мають повести аж у саму глубоку Сагару. На що людям того телефону? трудно зрозуміти; але мабуть оплата річна за уживанє телефону на пустинї мусить бути значно низша від нашої, а підприємці мусять певно числити і на таких сагарских абонентів, як льви, тигри, пантери і струсь африканьский.

— **Померли:** Лев Мацїлиньский, управитель школи в Дзвинячи, дня 14 с. м., в 49-ім році житя.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция руху зелїзниць державних** оповіщує: Північно-нїмецкий рух товаровий з Галичиною і Буковиною З днем 1. червня 1896 увійде в житє додаток І. до тарифи часть 2. зшиток 2.

Австро-угорско-росийский рух граничний. З днем 1. липня 1896 увійде в житє для повнешого руху граничного додаток І. до тарифи часть II. зшиток 1. з 1. серпня 1895.

Дотеперішну назву стациї Водиян, лежачої на шляху Відень-Еґер, змінено з днем 1. мая 1896 на „Водиян-Чїчениче.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 20 мая. Бурмістр Штробах скликав вчера надзвичайне засїданє ради міста Відня і присьвятив помершому Архікнязеви глубоко відчуту згадку. На знак жалоби засїданє закрито.

Льондон 20 мая. Бюро Райтера доносить, що в Свакімі розійшла ся непотверджена доси чутка, що каліф дервішів Абдуллах помер.

Вашінґтон 20 мая. В Палаті послів розпочала ся нарада над законами еміґрацийними, з котрих один постановляє, що еміґранти приїзджаючі до Америки, мусять складати іспит на доказ, що мають шкільне образованє.

— Пане Паґанель, — сказала тоді леді Єлена — коли-б наша подорож була дійстно лише прогулькою, то я перша голосувала би за вашим внесенем, а льорд Ґленарван певне не відмовив би менї подорожи до Індиї. Але *Дункан* пливе до берегів Патаґонії, щоби нести ратунок нещастним морякам з розбитого корабля і не може змінити своєї дороги.

В коротких словах оповіли цїлу річ францускому подорожникови, а той дізнавши ся о що іде, звернув ся до леді Єлени і сказав:

— Пані, бю чолом перед вашою честною і благородною душею. Нехай яхт пливе щасливо в свою дорогу; я мав би собі за тяжкий гріх, коли-б припізнив вашу подорож хоч о одну хвилю.

— А може схочете прилучити ся до нас? — запитала леді Єлена.

— То неможливе, пані, неподібно! Мушу виповнити дане менї порученє.... Тому висяду на першім перестанку....

— То есть на Мадері — докинув Джон Менґлїс.

— Нехай буде й на Мадері. Буду сто вісїмдесять миль від Лїсбони і зажду там на нагоду до дальшої дороги.

— Добре, пане Паґанель, стане ся як хочете — сказав льорд Ґленарван — а тимчасом я щасливий, що можу вам жертвувати гостину на покладї мого корабля, лише щоби ви не занудили ся в нашім товаристві.

— Ах, мильорде — відповів учений — я маю себе за дуже щасливого, що помилив ся в такий спосіб. Однако в кождім случаю, признаєте менї, що то дуже сьмішне положенє чоловіка, котрий вибрав ся до Індиї, а случайно пливе до Америки.

Помимо тої прикрої для себе замітки, погодив ся Паґанель з своєю долею; хотїв бути милим і бесїдливим, а навіть веселим — одушевляв пані своїм дотепом, а до вечера познакомив ся і заприязнив ся зі всїми. Просив, щоби єму показано той славний документ, приглядав ся єму і довго єго розбирав, уважно і совістно, вкінци згодив ся, що инакше не можна єго відчитати і зрозуміти лише так як льорд Ґленарван. Займала єго дуже доля Мариї Грант і єї брата. Потїшав їх надією в такий спосіб, що лице слухаючої Мариї оживило ся усьміхом. Коли би не то порученє, так для него важне, може був би пустив ся й сам глядати капітана Ґранта і єго товаришів. Коли-ж дізнав ся, що леді Єлена есть дочкою Вілїяма Тефнель, став з одушевленем говорити о єї знаменитім вітци, о єго працях, о листах, які до себе писали, коли Тефнель був членом кореспондентом Товариства; він власне познакомив славного подорожника з п. Мальт-Бріном.

— Яка щаслива стріча! — говорив учений ґеоґраф — яка розкіш подорожувати з дочкою Вілїяма Тефнель!

Скінчила ся цїла радість на тім, що Паґанель просив леді Єлену, аби позволила поцїлувати себе в руку, на що она пристанула з охотою, не зважаючи, що то противне звичаям єї краю.

(Дальше буде.)

— **Книгарня наукового тов. Ім. Шевченка** у Львові, улиця Академічна ч. 8. продає слїдуючі книжки: Вас. Чайченко. Під хмарним небом, поезиї часть І, 1 зр., Книга казок, поезиї часть II, 60 кр., Твори прозаїчні ч. І. 80 кр., ч. II. кр., ч. III. 80 кр. — Записки Товариства імени Шевченка ч. І, II, III, IV. по 1 зр.— Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4·50 зр., з пересилкою 5 зр. — Павло Граб. Збірник поезий ч. І. 20 кр., З чужого поля. Переклади 20 кр. — Іван Сурик. Твори, з московского [illegible] кр. — Олекс. Колесса. Шевченко і Міцкевич [illegible] зр. — Герінґ-Герасимович. Що то є ґосподарність 30 кр. — Шевченко з бандурою над Дніпром 25 кр. — Осип Маковей: Поезиї ч. І. 20 кр. — Михайло Старицкий. В тем[illegible]ві драма 20 кр. — Юлій Верне. Подорож довкола землї 50 кр. — Молитвенник народний (фонетичний) 15 кр. — Марко Кропивницкий. Титаарівнадрама 20 кр. — Василь Шурат. Замітки до Черноця Шевченка 10 кр., Чернера республика на Афонї 10 кр., Пісня про Роляндa 50 кр. — Школиченко, Між народ, повість 20 кр. — Митро Олелькович. Писаня українські 10 кр. — Василь Кулик, Писання 10 кр.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.